

Regionale konferanser våren 2007 – Ledelse

Utdanningsdirektoratet ønsker på de regionale konferanser å markere myndighetenes føringer på noen overordnede og fagovergripende temaer i Kunnskapsløftet - tilpasset opplæring og vurdering, både vurdering av elever/læringer og vurdering av lærestedet. Innlegget om ledelse bør belyse betydningen av ledelse i endringsprosesser og ledelse i lærende organisasjoner samt ledelsens ansvar for tilpasset opplæring og god vurderingspraksis.

Ny læreplan og vurderingspraksis utfordrer lærestedet på en rekke punkter. Endret kurs forutsetter at gammel praksis blir gjort til gjenstand for refleksjon og overveielser. Konferansene må rette søkelyset mot praksisfeltet – hvordan lærestedet og ledere jobber med tilpasset opplæring og vurdering. Dette fokuset skal ikke bare handle om "best practice", men også synliggjøre de vanskelige og motsetningsfylte oppgavene en leder og organisasjonen står overfor. Det er knyttet særlige utfordringer til ledelsens organisering og tilrettelegging av utviklingsarbeidet i organisasjonen.

Det er et mål at deltakerne forlater konferansene med ny innsikt i hvilke faglige, pedagogiske og organisatoriske utfordringer ledelsen står overfor i dagens situasjon, og med konkrete tanker om hvordan ledelsen kan håndtere disse utfordringene i samspillet mellom skoleeier, lærere/instruktører, foreldre og elever.

Utdanningsmyndighetenes føringer - hvilke rammer gjelder for skolelederne?

- **Opplæringsloven:** §9-1 Kvar skole skal ha ei forsvarleg fagleg, pedagogisk og administrativ leiing. Rektorane skal halde seg fortrulege med den daglege verksemda i skolane og arbeide for å viderutvikle verksemda. § 2-3. Elevane skal vere aktivt med i opplæringa. Undervisningspersonalet skal tilretteleggje og gjennomføre opplæringa i samsvar med læreplanar gitt etter lova her. Rektor skal organisere skolen i samsvar med første leddet og forskrifter etter tredje leddet og i samsvar med § 1-2 og forskrifter etter § 1-3.
- **St.meld 30 (2003-2004) Kultur for læring** presiserer at det er nødvendig å styrke "tydelig og kraftfull" ledelse i skolen.
- **"Dette er kunnskapsløftet" (Rundskriv F-13/04)**
- **Læringsplakaten/Prinsipper for opplæringen:** Skolen og lærebedriftenes ansvar for å fremme et godt læringsmiljø for alle.
- **Fag- og timefordeling:** Omdisponering av inntil 25 prosent av timetalet i fag (kap 1.2)
- **Strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringen 2005-2008:** Bedre tilpasset opplæring og utvikling av skoler som lærende organisasjoner stiller særlige krav om et tydelig og kraftfullt lederskap som har evne til å initiere og lede felles utviklingsarbeid. Nødvendig med en utviklingsorientert og kompetent ledelse. Godt lederskap skaper vilkår for at lærernes kompetanse blir tatt i bruk.
- **St prp nr 16 (2006-2007) ...og ingen sto igjen:** Jf omtalen under 6.3.2 Styringssystem, ledelse og ressurser

Det å bli utvikle skoler som lærende organisasjoner stiller krav til rektor som leder av skolens læringsarbeid. Kunnskap om læringsprosesser, læringsresultater, undervisning, evaluering og læreplan er kjernekompetanse for god ledelse. Analysekompetanse som gjør det mulig å forholde seg aktivt og kritisk til forskning, teori, dokumentasjon om egen virksomhet osv er en forutsetning for organisasjonslæring. Kunnskap om organisasjonsteori er en forutsetning for å kunne forstå og legge til rette for utvikling på egen arbeidsplass. Innsikt i økonomistyring og kompetanse i kommunikasjons- og informasjonsarbeid er viktig. Ledere må kjenne til og kunne forholde seg til det rettslige grunnlaget for virksomheten.

Noen forslag til problemstillinger:

- **Kunnskap om status på fagfeltet**

Det foreligger lite forskning og data når det gjelder skoleledelse, verken hva slags formell utdanning skoleledere faktisk har eller effekten for ledere som gjennomfører studier i utdanningsledelse. Innlegget bør likevel ta utgangspunkt i hva vi faktisk vet ut fra **forskning og utredninger** om fakta, problemstillinger, dilemmaer og utfordringer på feltet.

- **Skoleledelse i sammenheng med de andre temaene på konferansen: Tilpasset opplæring, individvurdering og virksomhetsbasert vurdering**

Hvordan berører disse temaene hverandre i en leders arbeid for å skape velfungerende organisasjoner og økt læringsutbytte for alle? Hvordan bruker ledelsen resultatene av vurdering på individnivå og på organisasjonsnivå for å få bedre tilpasset opplæring? Begrunnelser og fruktbare innfallsvinkler? Vilken rolle skal ledelsen ha når det gjelder utviklingsarbeid? Hvordan kan ledelsen tilrettelegge for vurdering av elevene/lærlingenes kunnskaper og ferdigheter som medvirker til et stimulerende og berikende læringsmiljø? Hvordan kan ledelsen tilrettelegge for god kommunikasjon med elever/læringer og foreldre om tilpasset opplæring og vurderingspraksis?